

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **V. V. B.**, zastoupen Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vyšehradská 415/9, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2024, č. j. 40 Az 4/2024-17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou dne 14. 3. 2024 ke Krajskému soudu v Praze se žalobce (stěžovatel) domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2024, č. j. OAM-62/ZA-ZA11-HA15-2024, kterým žalovaný podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“), zamítl žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou.

[2] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal dne 15. 1. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 18. 1. 2024 stěžovatel k žádosti uvedl, že je vietnamské státní příslušnosti, národností K., bez náboženského vyznání, nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyl politicky aktivní. Stěžovatelova manželka a tři děti jsou vietnamskými státními příslušníky. Z Vietnamu odcestoval stěžovatel v prosinci 2019 letecky do Rumunska. Do ČR přicestoval automobilem dne 15. 11. 2023. Cestovní doklad nemá, protože mu jej měla vzít „rumunská firma“. Disponoval rumunským pracovním vízem. Je zdravý a nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby. Nemá záznam v trestním rejstříku a nikdy neměl problémy se zákonem v zemi původu ani v ČR. K důvodům, které jej vedly k podání žádosti, stěžovatel sdělil, že má ve Vietnamu dluhy a jeho příjmy v Rumunsku byly nízké, proto by chtěl pracovat v ČR, aby mohl tyto dluhy splácet.

[3] Během pohovoru dne 18. 1. 2024 stěžovatel vypověděl, že ve Vietnamu pracoval na pronajatém poli, kde choval zvířata. Z toho důvodu také vznikl jeho dluh, neboť si půjčil finanční prostředky na podnikání v oblasti chovu zvířat. Podnikání mu nevyšlo, protože cena zvířat při prodeji byla nižší než náklady na krmivo. Musel tedy maso prodávat pod cenou. Ve Vietnamu by si stěžovatel mohl najít práci, ale jeho odměna za ni by nebyla dostatečná pro splácení finančních prostředků, které si půjčil částečně od rodiny a částečně

od soukromých věřitelů. Celkový stěžovatelův dluh činí téměř 500 000 000 vietnamských dongů (cca 500 000 Kč). V současné době stěžovatel své dluhy nesplácí, nicméně s věřiteli je domluven, proto s nimi problém nemá. Stěžovatel nemá v ČR žádné příbuzné. Ve Vietnamu neměl stěžovatel žádné problémy. V případě návratu do země původu se stěžovatel obává pouze ekonomických potíží. V ČR by rád zůstal, aby zde mohl pracovat.

[4] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel žádá o mezinárodní ochranu pouze z ekonomických důvodů. Stěžovatel neuvedl nic, z čeho by vyplývalo, že by mohl být v zemi původu pronásledován z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu tam hrozila vážná újma dle § 14a odst. 1 a 2 téhož zákona. Žalovaný tedy shledal, že byly naplněny podmínky pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, kterou Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 3. 5. 2024, č. j. 40 Az 4/2024-17, zamítl. Krajský soud dospěl s ohledem na stěžovatelova tvrzení ke shodnému závěru jako žalovaný, že stěžovatelovou motivací k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly ekonomické důvody. Stěžovatel ve správním řízení neuvedl nic, z čeho by vyplývalo, že by mu v zemi původu hrozilo azylově relevantní pronásledování či vážná újma. Naopak výslovně zmínil, že ve Vietnamu žádné problémy se státními orgány neměl, nebyl zde trestně stíhán ani pronásledován. Pouze z toho, že si stěžovatel chtěl v ČR vydělat peníze na úhradu svých dluhů u soukromých věřitelů, nemohl žalovaný dovozovat, že by stěžovatel mohl být po svém návratu vystaven nezákonnému jednání ze strany nestátních subjektů. Tím spíše v situaci, kdy stěžovatel uvedl, že s věřiteli žádný problém nemá, přestože svůj dluh aktuálně nesplácí. Stěžovatel nepoukazoval ani na obavy spojené s tvrzenou absencí právní úpravy řešící insolvenční osob či na klientelismus nebo korupci. Žalovaný proto tímto směrem nemusel rozvíjet své úvahy a nelze mu vytýkat, že se těmito otázkami sám nezabýval a neopatřil si k nim podklady. Břemeno tvrzení totiž stíhalo stěžovatele a žalovaný neměl povinnost za něj azylově relevantní důvody domýšlet. Krajský soud tedy konstatoval, že vzhledem k tomu, o jaké důvody a tvrzení stěžovatel svou žádost opřel, obstaral si žalovaný dostatečné podklady pro vydání napadeného rozhodnutí, které též dostatečně odůvodnil. Dle ustálené judikatury nepostačuje obava z ekonomických obtíží k udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku, dle níž stěžovatel nebyl ve správním řízení řádně seznámen s podklady pro vydání napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný zaslal stěžovateli výzvu ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, jejímž prostřednictvím mu dal možnost seznámit se s podklady. Stěžovatel se na pracoviště žalovaného dostavil, ale této možnosti nevyužil.

[6] V kasační stížnosti proti uvedenému rozsudku krajského soudu stěžovatel namítá jeho nezákonnost a nepřezkoumatelnost. Žalovaný dle stěžovatele porušil § 3 a § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť nezjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nepřihlédl ke specifickým okolnostem řešeného případu a nešetřil oprávněné zájmy stěžovatele. Stěžovatel má dále za to, že nebyl řádně seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí.

[7] Žalovaný podle stěžovatele pochybil, když zamítl stěžovatelovu žádost jako zjevně nedůvodnou a neposuzoval ji z hlediska jednotlivých důvodů pro udělení mezinárodní

pokračování

ochrany. Tomuto závěru pak nesprávně přisvědčil i krajský soud. Stěžovatel má za to, že žalovanému dostatečně předešel svůj azylový příběh, ze kterého „*prosvítá*“ jeho obava z nečinnosti vietnamských státních orgánů, na něž se nemůže obrátit za účelem řešení svých dluhových potíží, i z neexistence právní úpravy řešící insolventi a s tím souvisejících možných postihů. Byť stěžovatel zmínil dohodu s věřiteli, je třeba zohlednit jeho nepřímo naznačené obavy v případě jejího nedodržení. Pokud měl žalovaný za to, že stěžovatelem tvrzené důvody neodpovídají „*formulačně zákonu o azylu*“, měl stěžovatele tímto směrem poučit a případně ho vyzvat k doplnění jeho tvrzení. Závěr žalovaného o zjevně nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti tak postrádá oporu ve správním spisu a jedná se pouze o nepřezkoumatelné tvrzení žalovaného. Stěžovatel se rovněž domnívá, že před provedeným pohovorem nebyl řádně poučen.

[8] Podle stěžovatele žalovaný neshromáždil dostatečné informace o zemi jeho původu. Nevyplývá z nich totiž, že by obětem pronásledování z důvodu dluhů byla ve Vietnamu zaručena ochrana. Nebyla zpracována žádná časově ani tematicky použitelná zpráva, která by sloužila jako podklad pro vydání rozhodnutí. Žalovaný tak o žádosti stěžovatele rozhodl na základě neúplně zjištěného skutkového stavu věci. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud se s uvedenými pochybeními řádně nevypořádal a nesprávně posoudil i rozhodné právní otázky. Stěžovatel dodává, že pokud existuje pochybnost o tvrzených poměrech v zemi jeho původu, přičemž i nečinnost státních orgánů může vést k pronásledování či hrozbě vážné újmy, je nutné případné negativní rozhodnutí podepřít podklady, které by tvrzení stěžovatele vyvracely, což se nestalo. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek krajského soudu, tak i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti považoval své rozhodnutí i napadený rozsudek krajského soudu za správné, dostatečně odůvodněné a zákonné. Stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by byly relevantní z hlediska udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný poukázal na to, že stěžovatel uplatňuje obdobné námitky, které již uvedl v žalobě, a proto odkázal na své vyjádření k ní. S ohledem na uvedené žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[11] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[12] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). O

přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[13] Nejvyšší správní soud neshledal argumenty svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[14] Úvodem je třeba upozornit především na to, že stěžovatel formuloval své kasační námitky velmi obecně a vágně, přičemž z velké části pouze téměř doslovně převzal žalobní argumentaci, aniž by jakkoli reagoval na její vypořádání ze strany krajského soudu nad rámec obecného konstatování, že jeho rozsudek považuje za nepřezkoumatelný a nezákonný. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, nemůže zpravidla již jen z tohoto důvodu založit důvod své přijatelnosti. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS). Pokud tedy stěžovatel pouze obecně namítal nedostatečně zjištěný stav věci a vady řízení před správním orgánem, nemohl Nejvyšší správní soud v takové vágní a ničím nepodložené argumentaci shledat důvod přijatelnosti jeho kasační stížnosti.

[15] Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky zdejšího soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, či ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Stěžovatel konkrétně neuvádí, v čem napadený rozsudek uvedeným požadavkům nedostál. Krajský soud uvedl, proč námitky uplatněné stěžovatelem neshledal důvodnými, a jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o odůvodnění, ze kterého je zřejmé, proč krajský soud žalobu stěžovatele zamítl.

[16] Není ani zřejmé, v čem stěžovatel shledává pochybení žalovaného ve smyslu § 2 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť v této souvislosti stěžovatel pouze obecně zmínil, že

pokračování

žalovaný nešetřil jeho oprávněné zájmy. Žalovaný pak neporušil ani stěžovatelovo právo vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, neboť dle obsahu správního spisu byl stěžovatel k seznámení s podklady předvolán na 7. 2. 2024. Stěžovatel se daný den dostavil na pracoviště žalovaného, přičemž mu byl dle protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělen výčet shromážděných podkladů. Stěžovatel však uvedl, že se s obsahem daných podkladů seznámit nechce. Bylo tedy pouze vinou stěžovatele, že se s obsahem shromážděných podkladů neseznámil ani nenavrhoval jejich doplnění.

[17] Podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany „*zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody*“.

[18] Dle judikatury Nejvyššího správního soudu nelze ekonomické důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany bez dalšího považovat za relevantní z hlediska důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu či doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu (srov. k absenci azylových důvodů např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Mají-li ekonomické důvody žádosti nabýt relevance i z hlediska mezinárodní ochrany, musí k nim přistoupit další okolnosti, například musí ekonomické problémy žadatele ohrožovat existenčně a zároveň by musely být skutečně výsledkem pronásledování žadatele z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2008, č. j. 5 Azs 60/2008-69, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2023, č. j. 10 Azs 321/2022-26).

[19] Stěžovatel ve správním řízení pouze uvedl, že se v případě návratu do Vietnamu obává ekonomických problémů, neboť by prací ve Vietnamu nemohl získat dostatečné finanční prostředky na splacení svých dluhů. Zároveň stěžovatel výslovně zmínil, že je s věřiteli domluven a nemá s nimi žádné problémy, i když v současné době své dluhy nesplácí. Již z toho je zřejmé, že žalovaný postupoval správně, pokud posoudil důvody uváděné stěžovatelem jako ryze ekonomické a jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou.

[20] Pokud stěžovatel v žalobě i kasační stížnosti prostřednictvím svého zástupce tvrdil, že z jeho výpovědi bylo možné dovodit obavu z nečinnosti vietnamských státních orgánů, na něž se nemůže obrátit za účelem řešení svých dluhových potíží a dalších souvisejících problémů, nelze mu přisvědčit. V průběhu správního řízení stěžovatel ani netvrdil, že by mu věřitelé, osobně nebo zprostředkovaně, jakkoli vyhrožovali (jednáním, jež by mohlo představovat pronásledování stěžovatele či mu způsobit vážnou újmu), přičemž v odpovědi na otázku, zda je mu známa nějaká překážka jeho vycestování do země původu, stěžovatel nic takového nezmínil. Žalovaný dle obsahu protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatele před provedením pohovoru poučil, že má ke své žádosti uvádět úplné a pravdivé informace. Stěžovatel uvedl, že poučení porozuměl, a nevyžadoval bližší vysvětlení, což lze dovodit i z jeho odpovědi na otázky, které mu byly při pohovoru položeny. Žalovaný neměl s ohledem na stěžovatelova zcela jednoznačná tvrzení důvod z

vlastní iniciativy zjišťovat, zda by stěžovateli případně mohly poskytnout ochranu před věřiteli vietnamské státní orgány, zabývat se jejich funkčností či dalšími souvisejícími otázkami, jak stěžovatel v žalobě a kasační stížnosti požaduje.

[21] Nejvyšší správní soud poznamenává, že je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro posouzení jeho žádosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Žalovaný pak zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně. Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se odvíjí od výpovědi (azylového příběhu) žadatele o mezinárodní ochranu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021-39, či ze dne 8. 11. 2024, č. j. 5 Azs 195/2024-36).

[22] Stěžovatel v rámci správního řízení ani nenaznačil jakoukoliv obavu z jednání svých věřitelů. O žádné „*prosvítání*“ obavy v dané věci nešlo. Nelze tak souhlasit se stěžovatelem, že by žalovaný nezjistil skutečnosti podstatné pro řízení ve smyslu § 3 správního řádu. Uvedl-li stěžovatel pouze ekonomické důvody své žádosti o mezinárodní ochranu, byly tím splněny zákonné předpoklady pro její zamítnutí podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

[23] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny stěžovatelem uplatněné námítky. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil žádný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[24] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. března 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu

pokračování

5 Ažs 140/2024 - 30